

PRITARTA

Vilniaus miesto savivaldybės administracijos
Išimokyklinio ugdymo skyriaus vedėjo
2025 m. rugpjūčio 6 d.
įsakymu Nr. A15-1542/25

PATVIRTINTA

Vilniaus lopšelio-darželio „Gudrutis“
direktoriaus
2025 m. rugpjūčio 29 d.
įsakymu Nr. V-91

VILNIAUS LOPŠELIO-DARŽELIO „GUDRUTIS“

IKIMOKYKLINIO UGDYMO PROGRAMA

Vilnius, 2025 m.

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

Vilniaus lopšelio-darželio „Gudrutis“ (toliau - Mokykla) Ikimokyklinio ugdymo programa (toliau - Programa) skirta vaikams nuo 2 iki 6 metų, parengta vadovaujantis Ikimokyklinio ugdymo programos gairėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2023 m. rugsėjo 4 d. įsakymu Nr. V-1142 bei Mokyklos veiklos kokybės įsivertinimo rezultatais (priedas Nr. 1).

1.1. Požiūris į vaiką ir jo ugdymą(si).

Ikimokyklinis amžius yra toks laikotarpis, kuriam būdingas spartus vaiko augimas, visapusiškas vystymasis, naujų gebėjimų atsiradimas. Kiekvienas vaikas yra unikalus, o jo ugdymas (is) pasižymi individualiais bruožais bei savitu tempu. Mokykla, požiūrį į ugdymą(si) grindžia šiomis teorinėmis prieigomis.

Konstruktivistinė teorinė prieiga (*J. Piaget, J. Dewey*), pabrėžia, kad vaikai aktyviai konstruoja žinias ir supratimą per sąveiką su aplinka ir asmeninę patirtį, savarankiškai atradami bei eksperimentuodami, o mokytojas yra moderatorius, bei palydovas, padedantis iškelti klausimus bei rasti atsakymus. Šios teorinės prieigos nuostatos įgyvendinamos pasitelkiant „Mąstymo mokyklos“ metodus.

Humanistinė ugdymo prieiga (*C. Rogers, A. Maslow*), kurios pagrindinė idėja yra, kad ugdymas(is) būtų orientuotas į vaiko individualumą, jo potencialo, savivertės stiprinimą, emocinę gerovę ir palaikančios aplinkos, padedančios vaikui atsiskleisti, kūrimą.

Į Programą nuosekliai integruojamas „Mąstymo mokyklos“ metodas, kuris padeda vaikams plėtoti aukštesniuosius mąstymo gebėjimus ir skatina savarankišką problemų sprendimą. Ugdymo(si) procese aktyviai naudojamos pažangios strategijos, tokios kaip mąstymo žemėlapiai, mąstymo raktai, mąstymo kepurės ir aukštesnio lygio klausimai. Šios priemonės padeda vaikams analizuoti informaciją, struktūruoti mintis, tiksliai apibrėžti problemas ir efektyviai ieškoti sprendimų.

Vaikai kasdien įtraukiami į laisvą ar struktūruotą žaidimą, eksperimentus, tyrinėjimus, kūrybines dirbtuves, mini projektus, vaidmeninius žaidimus, muzikavimą ir meninės raiškos užsiėmimus, mokyklos bendruomenės iniciatyvas ir kt. Šios veiklos ne tik skatina smalsumą ir lavina kūrybiškumą, bet ir padeda ugdyti savarankiško problemų sprendimo įgūdžius. Tokiu būdu vaikai formuoja asmeninį supratimą apie pasaulį, ugdo emocinį ir socialinį intelektą bei mokosi reflektuoti savo patirtį.

Mokytojas ugdymo(si) procese atlieka organizatoriaus ir mentoriaus vaidmenį – jis ne tik planuoja ir organizuoja ugdymo(si) veiklas, bet ir individualiai palaiko kiekvieną vaiką, teikia grįžtamąjį ryšį, skatina savarankišką mąstymą bei kuria saugią, palaikančią ugdymo(si) aplinką. Mokytojai įtraukia vaikus į diskusijas, kelia iššūkius jiems kurti žinias, paskatindamas drauge, bendraujant ir bendradarbiaujant ieškoti atsakymų bei kurti projektinius darbus. Šis požiūris padeda vaikams tapti kritiškai mąstančiais, savarankiškais ir kūrybiškais asmenimis, pasirengusiais tolimesniems ugdymo(si) etapams.

1.2. Ugdymą(si) grindžiančios vertybės.

Mokykla siekia kurti saugią, kūrybišką ir įtraukiančią ugdymosi aplinką, kurios šerdyje – šios **kertinės vertybės**:

- **vaiko orumas** – kiekvienas vaikas vertinamas kaip savarankiška asmenybė, kurios orumas ir teisė būti girdimam yra neliečiami,
- **vaiko gerovė** – užtikriname fizinį, emocinį ir socialinį saugumą bei nuolatinę vaikų gerovės priežiūrą,
- **savarankiškumas ir iniciatyva** – suteikiame erdvę vaikams laisvai rinktis veiklas, išreikšti mintis ir jausmus, skatiname jų vidinę motyvaciją ir savarankišką veikimą,
- **lygiavertis dalyvavimas** – visi vaikai įtraukiami į sprendimų priėmimą, mokosi vieni iš kitų ir formuoja atsakingą bendruomenės dvasią,
- **pagarba** – skatiname vieni kitų supratimą ir priėmimą, vertiname kiekvieno unikalumą ir skirtumus,
- **kūrybiškumas** – puoselėjame naujų idėjų generavimą, eksperimentus ir inovatyvius sprendimus,
- **atsakomybė** – padedame suvokti veiksmų pasekmes bei ugdome gebėjimą rūpintis savimi, kitais ir aplinka,
- **įtraukties principas** – kuriame pasaulį be barjerų, kur kiekvienas vaikas, nepriklausomai nuo gebėjimų ar patirties, jaučiasi matomas ir vertinamas, taikant universalaus dizaino mokymuisi (UDL) principus,
- **žaismė ir patirtinis mokymasis** – vertiname žaidimą, tyrinėjimą ir refleksiją kaip natūralias, prasmingas vaiko pažinimo formas, skatinančias aktyvų prasmių kūrimą.

1.3. Vaikai ir jų poreikiai.

Mokykloje siekiama, kad vaikas mokykloje būti saugus, laisvas, mylimas, gerbiamas, pastebėtas ir pripažintas. Kuriamos sąlygos vaikų kūrybiškumui, saviraiškai, vaikiškam pasaulio suvokimui ir elgesiui plėtotis. Siekiama užtikrinti pagrindinių, kiekvienam vaikui aktualių **poreikių** tenkinimą ir turtinimą:

- ypač didelis dėmesys skiriamas tenkinti **žaidimo poreikį** – vaikai turi laisvę, pakankamai laiko, erdvės, žaidimo partnerių ir galimybę per bendrus žaidimus kurti vaikų kultūrą. Pripažįstama žaidimo, kaip savarankiškos vaikų veiklos, neprilygstama vertė. Žaidimas pagrindinė vaiko veiklos sritis,
- **saugumo poreikį** – vaikai jaučiasi saugūs, gerbiami, matomi, girdimi. Ugdati vaikus rūpinamasi ne tik užtikrinti jų saugumą, bet ir juos pačius pagal jų galias įtraukti į rūpinimąsi savo bei kitų saugumu,
- **draugysčių poreikį** – rūpinamasi, kad vaikai jaustų bendrumą, lygiavertiškumą su kitais, kitų paramą, artimumą, turėtų vieną ar keletą artimesnių draugų,
- **komunikavimo poreikį** – dienos eigoje dalinasi su kitais emocijomis, mintimis, idėjomis žodžiu ir nežodinėmis priemonėmis. Vaikams sudaromos sąlygos išbandyti įvairias komunikavimo su vaikais ir suaugusiais priemonėmis,
- **pažinimo džiaugsmo poreikį** – vaikai turi galimybę smalsauti, tyrinėti, klausinėti, aiškinti(s), kurti ir išbandyti, džiaugiantis naujais atradimais ir gebėjimu pažinti.

1.4. Tėvų (globėjų) ir vietos bendruomenės poreikiai.

Mokykla kuria abipusę pagarba grįstą partnerystę su tėvais (globėjais) ir vietos bendruomene, pripažindama juos lygiaverčiais ugdymo(si) proceso dalyviais ir ugdymo(si) kokybės gerinimo šaltiniu. Ši partnerystė ne tik prisideda prie visapusiškos vaiko raidos, bet ir praturtina ugdymo(si) procesą bei stiprina bendruomeniškumo jausmą. Siekdami įtvirtinti šią partnerystę ir atliepti tėvų (globėjų) bei vietos bendruomenės poreikius, organizuojame šias veiklas ir komunikacijos formas:

- pirmasis susitikimas prieš mokslo metų pradžią organizuojamas tam, kad tėvai (globėjai) galėtų užduoti klausimus, susipažinti su mokykla ir be streso ruošti vaiką atėjimui į grupę,

- adaptacijos laikotarpiu tėvai (globėjai) kviečiami pabūti grupėje, bendrauti su pedagogais, pasidalinti šeimos ypatumais ir lūkesčiais, kad vaiko startas būtų kuo sklandesnis,
- informacija teikiama keliais kanalais: mokyklos internetinėje svetainėje (<http://www.gudrutis.vilnius.lm.lt/>), uždaroje „Gudrutis“ Facebook grupėje, elektroniniais laiškais, elektroniniame dienyne, telefonu,
- tėvų (globėjų) švietimas ir bendradarbiavimas vyksta įvairiomis formomis – atviri rytai, konsultacijos, darbo grupės, tėvų ir mokytojų pasitarimai. Iniciatyvą gali rodyti tiek pedagogai, tiek patys tėvai, o susitikimai vyksta gyvai, nuotoliniu ar hibridiniu būdu,
- grįžamojo ryšio ir komunikavimo mechanizmai: siekiant užtikrinti nuolatinį ir efektyvų dialogą, tėvams (globėjams) suteikiama galimybė lengvai ir reguliariai teikti grįžtamąjį ryšį apie vaiko pažangą. Tam naudojami šie mechanizmai:
 - Tėvų (globėjų) nuomonės tyrimo platforma: elektroninėmis priemonėmis vykdomos apklausos, renkamos nuomonės apie ugdymo procesą, paslaugų kokybę ir kitas aktualias temas.
 - Individualūs pokalbiai ir susitikimai su mokytojais.
 - Diskusijos susirinkimų metu.
- vietos bendruomenės ir socialinių partnerių įtraukimas – kviečiame juos į renginius, projektus ir edukacines veiklas, taip praturtindami ugdymosi turinį, suteikdami vaikams galimybę pažinti savo gimtąją erdvę ir jos profesionalius atstovus bei stiprindami mokyklos, šeimos ir bendruomenės ryšius.

Bendradarbiaudami su šeimomis, mokytojai laikosi šių pagrindinių principų:

- pagarba ir pasitikėjimas – pripažįstama kiekvienos šeimos unikalumas ir vertė. Siekiama sukurti abipusio pasitikėjimo pagrindą grįstus santykius, kurie užtikrina veiksmingą bendradarbiavimą bei teigiamą vaikų ugdymo(si) atmosferą,
- konfidencialumas – garantuojama, kad visa informacija, susijusi su vaiko ugdymu, jo poreikiais ir gebėjimais, bus pateikiama tik šeimos nariams, griežtai laikantis privatumo ir saugumo reikalavimų,
- partnerystė – mokytojai ir tėvai yra lygiaverčiai partneriai, bendradarbiaujantys, siekiant vaiko gerovės ir ugdymo(si) tikslų,
- individualizavimas – suprantame, kad kiekviena šeima pasižymi skirtingais pomėgiais, tikslais ir galimybėmis. Todėl ugdymo(si) procesas yra pritaikomas,

atsižvelgiant į šiuos skirtumus, siekiant užtikrinti prasmingą ir kokybišką bendradarbiavimą,

- atvirumas – skatinamas atviras ir nuoširdus dialogas tarp mokytojų ir šeimų, siekiant geriau suprasti vaiko poreikius ir kartu spręsti iškilusias problemas.

Šių principų laikymasis padeda sukurti tvirtą partnerystę tarp mokytojų ir šeimų, kuri yra esminė sąlyga vaiko gerovei užtikrinti ir sėkmingam ugdymo(si) procesui įgyvendinti.

1.5. Mokyklos savitumas.

Sukurta unikali mokymosi aplinka, pritaikyta vaikų amžiui, poreikiams ir gebėjimams. Mokykloje – dvi specializuotos erdvės: viena meniniam ugdymui, kur meninio ugdymo mokytojas kartu su vaikais muzikuoja, improvizuoja, rengia spektaklius ir kt., kita – sporto salė, skirta judriai veiklai. Čia vaikai rytais mankštinasi, dalyvauja kūno kultūros užsiėmimuose, kasmetinėje sporto olimpiadoje, stalo teniso treniruotėse, žaidžia judrius žaidimus ir kt.

Mokykloje taip pat įrengtos erdvės, skirtos vaikų relaksacijai ir veikimui mažomis grupelėmis. Šios ramybės zonos suteikia galimybę vaikams atsipalaiduoti, pabūti ramesnėje aplinkoje ar dirbti individualiai. Mokykloje dirba psichologas, socialinis pedagogas ir logopedas. Jie teikia individualią pagalbą vaikams, atsižvelgdami į jų specifinius poreikius. Tėvų poreikiui ir vaikų individualumui atliepti, tiems vaikams, kurie nemiega pietų miego, siūlomos alternatyvios užsiėmimų veiklos ramioje aplinkoje.

Mokykloje įkurta bibliotekėlė, kurioje bendruomenė gali rasti naudingos literatūros ir įvairių metodinių priemonių. Bendrojo naudojimo patalpos bei vitrininiai langai naudojami vaikų, tėvų ir mokytojų projektų, švenčių bei renginių eksponavimui. Kūrybinės meno dirbtuvės skatina tėvų, vaikų ir mokytojų bendradarbiavimą, kviečiant šeimas aktyviai dalyvauti bendruose grupių ir visos mokyklos projektuose.

Projektai, ekskursijos ir išvykos yra neatsiejama mokyklos veiklos dalis. Daugelis jų inicijuojamos vaikų ar jų šeimų, siekiant įdomios ir prasmingos ugdymo(si) aplinkos. Mokyklos aplinka, sukurta mokytojų ir tėvų bendradarbiavimo dėka, puoselėja tradicinės kultūros dvasią, lavina įvairius vaikų gebėjimus ir ugdo kūrybiškumą. Mokykloje įgyvendinamos prevencinės programos, tokios kaip „Kimochis” ir „Zippio draugai“ (<http://www.gudrutis.vilnius.lm.lt/wp-admin/post.php?post=23&action=edit>). Abi šios programos integruojamos į mokyklos ugdymo(si) procesą, padedant vaikams ne tik ugdyti

emocinius ir socialinius įgūdžius, bet ir stiprinti pasitikėjimą savimi bei gebėjimą bendradarbiauti su kitais.

Mokykloje sėkmingai taikomas „Mąstymo mokyklos“ metodas, padedantis vaikams plėtoti pažintinius gebėjimus. Ugdymo(si) procese naudojamos pažangios strategijos: mąstymo žemėlapiai, mąstymo raktai, mąstymo kepurės, aukštesnio lygio klausimai (žr. nuorodą:

https://docs.google.com/document/d/1GB39EhQjKH75WIwlk_Pg9_wDmXwcT4xY6Um8l-sEr9U/edit?usp=sharing). Visa tai skatina vaikų gebėjimą analizuoti informaciją, dėlioti mintis, apibrėžti problemas ir savarankiškai ieškoti sprendimų.

Mokytojai nuosekliai integruoja šiuos įrankius į kasdienę veiklą, ugdydami kūrybiškumą, kritinį mąstymą ir problemų sprendimo įgūdžius. Bendruomenėje skatinama refleksija – vaikai ir mokytojai aptaria sėkmes bei iššūkius, diskutuoja, dalijasi patirtimi. Vaikai mokosi taikyti įvairius mąstymo būdus, ieško sprendimų ir siūlo idėjas, taip stiprindami savarankiškumą ir kūrybiškumą.

Žaidimas - pagrindinė ir natūrali ugdymo(si) forma. Jis suteikia vaikams galimybę ne tik tyrinėti pasaulį savo tempu, bet ir lavinti pažintinius, emocinius bei socialinius įgūdžius. Kiekviena veikla organizuojama taip, kad skatintų vaiko smalsumą, kūrybiškumą ir gebėjimą veikti tiek individualiai, tiek komandoje.

1.6. Regiono savitumas.

Mokykla įsikūrusi Vilniaus senamiestyje, miesto kultūrinio gyvenimo širdyje, suteikia vaikams išskirtines ugdymo(si) galimybes. Vilniaus senamiestis ne tik estetiškai praturtina aplinką, bet ir aktyviai integruojamas į ugdymo(si) procesą. Vaikai turi galimybę kasdien pažinti miesto istoriją ir kultūrą, lankydami Trakų gatvės kiemelius, Pranciškonų bažnyčią, Rūdininkų skverą, Mo muziejaus, Reformatų sodus, Lietuvos teatro, muzikos ir kino muziejaus skverelį bei kitas meno nišas ir senamiesčio erdves. Šie Vilniaus kontekstai ugdo vaikų pilietiškumą, skatina kultūrinės tapatybės formavimąsi ir kūrybiškumą.

Mokyklos ugdymo(si) procesas grindžiamas ne tik unikalia kultūrinės aplinkos integracija, bet ir glaudžiu bendruomenės bendradarbiavimu.

II. UGDYMO SI PRINCIPAI

Mokykla siekia užtikrinti kryptingą, integralų ir kokybišką ugdymą(si) bei veiksmingas ugdomąsias sąveikas. Pabrėžiamas ne tik ugdymo(si) turinys, bet ir pats ugdymo(si) procesas, siekiant ugdyti savarankiškus, nuolat besimokančius, refleksiškai, kūrybiškai ir kritiškai mąstančius asmenis. Šiame kontekste, programoje nuosekliai integruotas „Mąstymo mokyklos“ metodas, skatinantis prasmingą, motyvuojantį ir savarankišką mokymą(si). Ugdymas grindžiamas bendruomenės susitarimais ir nuolatine refleksija, užtikrinant visapusišką vaiko raidą, per šiuos **pagrindinius principus**:

- **Ugdymo(si) ir priežiūros vienovės principas.** Ikimokyklinio ugdymo(si) procesui būdinga ugdymo(si) ir priežiūros vienovė. Kiekviena suplanuota ir nesuplanuota sąveika bei kasdienė rutina yra ugdomi, turtinanti vaiko patirtį. Ilgalaikis, nuolatinis, saugus vaiko emocinis ryšys su mokytoju sukuria prielaidas visavertei vaiko raidai ir ugdymui(si).
- **Vaiko raidos ir ugdymo(si) dermės principas.** Ugdymo(si) procese atsižvelgiama į raidos nulemtą vaikų poreikių, patirties ir gebėjimų įvairovę ir skatinama visapusiška vaiko raida – fizinė, emocinė, socialinė, pažinimo, komunikavimo, meninės raiškos.
- **Žaismės principas.** Žaismingumas yra viso ikimokyklinio vaikų ugdymo(si) pagrindinis bruožas, neatsiejama tyrinėjimo, eksperimentavimo, fantazavimo, kūrybos dalis, o žaidimas – svarbiausia savarankiška vaiko veikla.
- **Sociokultūrinio kryptingumo principas.** Ugdymas(is) yra grindžiamas žmogiškosiomis, tautinėmis ir pilietinėmis vertybėmis, padedančiomis vaikams įsitraukti į supančią kultūrinę aplinką ir didinančiomis atvirumą kultūrinei bei kalbinei įvairovei.
- **Integralumo principas.** Siekiama visuminės vaikų raidos, užtikrinamas darnus visų pasiekimų sričių gebėjimų plėtojimas, ugdymo(si) sričių tarpusavio ryšiai, vidinės turinio sąsajos kiekvienoje ugdymo(si) srityje, vaikų veiklos integralumas.
- **Įtraukties principas.** Sudaromos sąlygos kiekvienam vaikui ugdytis, plėtoti savo galias, gauti reikiamą pagalbą, patirti sėkmę, atsižvelgiant į ugdymosi poreikių įvairovę.
- **Kontekstualumo principas.** Vaikų ugdymas(is) vyksta estetiškuose, į veiklą įtraukiančiuose, vaikų iniciatyvoms atvirose artimiausios socialinės, kultūrinės, kalbinės ir gamtinės aplinkos kontekstuose, siekiama vaikų ugdymo(si) patirčių aktualumo, prasmingumo.

- **Vaiko ir mokytojo bendro veikimo principas.** Aplinkos, sąveikos, bendros prasmės kuriamos įsiklausant ir atliepiant vaikų poreikius, interesus, iniciatyvas, nuomonę, drauge priimant sprendimus.
- **Lėtojo ugdymo(si), užtikrinančio gilų įsitraukimą, principas.** Vaikai giliai išgyvena ir pajaučia kiekvieną čia ir dabar momentą, kai skiriama pakankamai laiko kasdienei rutinai, tyrinėjimo ar kūrybos procesui, nuostabai ir atradimo džiaugsmui.
- **Reflektyvus ugdymo(si) principas.** Mokytojas drauge su vaiku emocijomis ir veiksmais atspindi vaiko veikimo patirtis. Su vaikais drauge pagal jų gebėjimus apmąstomos vaikų emocijos, veiklos ir jų rezultatai, numatomas tolesnis veikimas. Mokytojai apsversto autentiškas vaikų patirtis, veiklos kokybę ir savo pedagoginių sprendimų poveikį vaikų ugdymui(si).
- **Šeimos ir mokyklos partnerystės principas.** Mokykla ir šeima (globėjai) bendradarbiauja rengiant Programą, užtikrinant ugdymo(si) tęstinumą ir dermę, kuriant susitelkusią, kartu besimokančią bendruomenę. Tėvai ir mokyklos darbuotojai pasitiki vieni kitais ir veikia dėl vaikų interesų.
- **Savo mąstymo tobulinimo principas.** siekiama aukštesniųjų mąstymo gebėjimų ugdymo(si), ugdymo(si) procese panaudojant mąstymo vizualizavimo bei struktūrizavimo priemones.

III. TIKSLAS, UŽDAVINIAI, UGDYMO(SI) REZULTATAI

Tikslas. Atsižvelgiant į vaikų prigimtines galias, patirtį, poreikius, šeimos ir bendruomenės susitarimus, kurti lanksčius edukacinius kontekstus, įgalinančius vaikus išsiugdyti pasitikėjimo, rūpinimosi savimi ir kitais, kultūrinio ir socialinio jautrumo, komunikavimo, lankstaus mąstymo, kūrybiškumo, mokėjimo mokytis pradmenis.

1 pav. Ugdymo(si) programos tikslas

Uždaviniai. Remiantis kiekvieno vaiko unikalumu ir poreikiais, užtikrinant saugią, ugdymą(si) skatinančią aplinką bei dialogišką sąveiką tarp vaikų ir suaugusiųjų, derinant tikslingą ir spontanišką ugdymą(si), siekiama, kad vaikas:

- plėtotų individualias fizines, socialines, pažinimo, kalbos ir bendravimo, kūrybines galias, pažintų ir išreikštų save;
- pozityviai bendrautų ir bendradarbiautų su suaugusiais ir vaikais, mokytųsi spręsti kasdienes problemas;
- aktyviai dalyvautų ir kūrybiškai išreikštų save šeimos, mokyklos ir vietos bendruomenės gyvenime;
- mokytųsi pažinti ir veiktų: žaistų, keltų klausimus, tyrinėtų, rinktųsi veiklos būdus ir priemones, samprotautų apie tai, ko išmoko, numatytų tolesnės veiklos žingsnius;
- turėtų kuo palankesnes sąlygas labiau pažinti savo gimtinę, kurti savo tautos kultūros vertybes;
- naudojantis mąstymo žemėlapiais ir De Bono mąstymo kepurėmis, ugdytųsi gebėjimą analizuoti, vertinti ir kurti, taip stiprinant kritinį ir kūrybišką mąstymą.

Ugdymo(si) rezultatai. Ikimokyklinio ugdymo(si) rezultatai atspindi nuoseklią ir visapusišką vaiko raidą, kurios pamatas – vertybinės nuostatos, supratimo gilinimas ir gebėjimų visuma. Jie grindžiami Ikimokyklinio amžiaus vaikų ugdymosi pasiekimų aprašu. Išskiriamos penkios ikimokyklinio ugdymo(si) sritys: „Mūsų sveikata ir gerovė“, „Aš ir bendruomenė“, „Tyrinėju ir pažįstu pasaulį“, „Aš kalbų pasaulyje“, „Kuriu ir išreiškiu“. Pasiekimai juose struktūrizuojami į 18 tarpusavyje susijusių pasiekimų sričių.

Mokykloje ugdymo(si) rezultatų analizė grindžiama ne tik stebėjimais ir individualia vaiko pažanga, bet ir tikslingu mąstymo gebėjimų stiprinimu. Tam taikomi „Mąstymo mokyklos“ metodai ir įrankiai, kurie padeda vaikams lavinti kritinį ir kūrybinį mąstymą, mokytojams – struktūruotai fiksuoti ugdymosi eigą ir pastebėjimus. Tai užtikrina, kad ugdymo(si) turinys būtų kryptingai orientuotas į kiekvieno vaiko potencialo plėtojimą ir pasiekimų kokybę. Mokyklos ugdymo(si) pagrindas – visuminis ugdymas(is), kuris apima ne tik ugdymo(si) turinį ir kontekstus, bet ir ugdymo(si) rezultatų siekį, atitinkantį kiekvieno vaiko individualią raidą bei savirealizaciją. Programos konceptualus modelis grindžiamas nuoseklumu, įtraukumu ir prasmingu vaikų į(si)traukimu į ugdymo procesą.

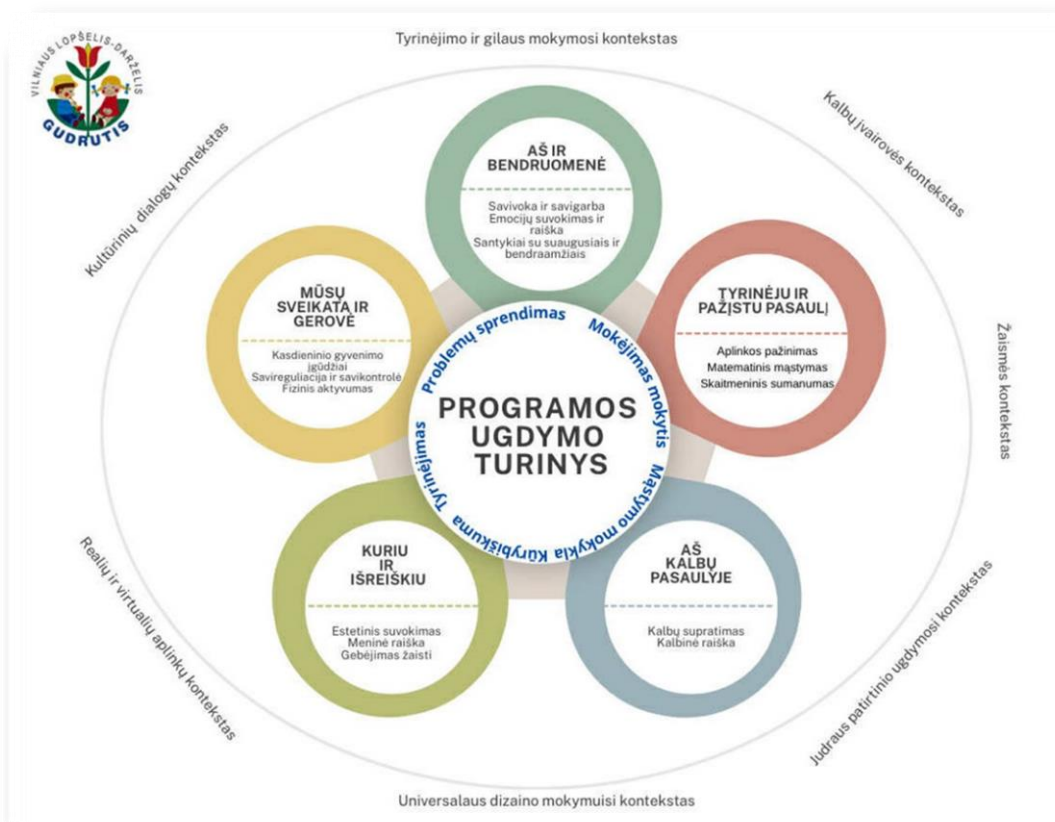
IV. UGDYMO(SI) TURINYS, PROCESAS IR APLINKOS

Ugdymo(si) turinys grindžiamas aiškia ir nuoseklia ugdymo(si) samprata, kurios centre – vaikas kaip aktyvus savo mokymosi proceso kūrėjas. Visa ugdymo sistema orientuota į kiekvieno vaiko individualų augimą, įsitraukimą, atradimą ir patirtį. Ugdymo(si) procesas organizuojamas taip, kad vaikas galėtų veikti savarankiškai, tyrinėti, bendradarbiauti, patirti sėkmę bei nuolatinį augimą. Programos struktūrą ir vidinę dermę atspindi konceptualusis modelis, kuriame tarpusavyje susijungia penkios ugdymo(si) sritys, esminiai gebėjimai, ugdymo(si) vertybės, metodiniai principai bei tikslai. Ugdymas taip pat vyksta nuolat kintančiuose ir vaiko raidą stimuliuojančiuose ugdymo(si) kontekstuose, kurie užtikrina turinio aktualumą ir prasmingumą, apimant šiuos **ugdymo(si) kontekstus**:

- **Universalaus dizaino mokymuisi kontekstas.** Lanksti, visiems vaikams prieinama ugdymo(si) aplinka ir veiksmingas procesas, kuriame, nepriklausomai nuo amžiaus, socialinių, kultūrinių, lingvistinių, sveikatos skirtumų, visiems sudaromos sąlygos žaisti, patirti ir ugdytis. Vaikai veikia savo tempu, pagal savo galias ir mokosi vieni iš kitų, ugdydami savarankiškumą ir įvairovės priėmimą.
- **Žaismės kontekstas.** Palaiko kasdienių veiklų žaismingumą, kuriant džiaugsmo ir nuostabos kupiną tyrinėjimą, išbandymą, eksperimentavimą bei potyrių dalijimąsi. Skatina žaisti judesiais, pojūčiais, emocijomis, kalba, vaizduote. Mokytojas jautriai pastebi žaismę vaikams veikiant, ją atliepia, pratęsia ir kokybiškai papildo.
- **Judraus patirtinio ugdymosi kontekstas.** Skatina vaikų judėjimo džiaugsmą ir kasdienį judrumą, didina judraus mokymosi galimybes. Įdomias, prasmingas ugdymosi situacijas kuria dialogiška vidaus ir lauko aplinkų jungtis, įrangos mobilumas, pritaikymas tyrinėti judesį bei judriais būdais dalyvauti visų ugdymosi sričių veiklose.
- **Kultūrinių dialogų kontekstas.** Padeda kiekvienam vaikui kurti individualų tapatumą, dalyvaujant įvairiuose kultūriniuose kontekstuose (vaikų subkultūra, šeima, mokyklos grupė, kaimynystė, regionas, etninė grupė, šalis ir globalus pasaulis). Skatina pažinti įvairių kultūrų ypatumus bei vertybes, ugdant pozityvų požiūrį į įvairovę ir kitoniškumą.
- **Kalbų įvairovės kontekstas.** Kuria ir palaiko aplinkos sąlygas, palankias rasti ir plėtoti skirtingiems vaikų komunikavimo būdams, įvairiai žodinei ir nežodinei raiškai, kalbų pažinimui ir teigiamoms nuostatoms, susijusioms su kalbų įvairove.
- **Tyrinėjimo ir gilaus mokymosi kontekstas.** Atliepia prigimtinių vaikų smalsumą, įtraukia juos į aplinkos tyrinėjimą, skatinantį giliau suprasti aplinkos objektus,

reiškinius ir jų ryšius. Kontekstas kupinas žaismės, atviras iššūkiams, su laisve vaiko spėliojimams, atsakymų paieškoms ir tyrimais grįstiems sprendimams.

- **Realių ir virtualių aplinkų kontekstas.** Papildo realybės kontekstus alternatyviomis skaitmeninėmis galimybėmis patirti ir pažinti, plėtojant vaikų skaitmeninį sumanumą ir informatinį mąstymą. Kuriami realios ir virtualios aplinkos sąveikomis grindžiami kontekstai, saikingai papildant aplinkas skaitmeninėmis priemonėmis, prioritetą teikiant realių objektų tyrinėjimui ir socialinėms sąveikoms.
- **Kūrybinių dialogų kontekstas.** Modeliuojama vaizduotė, smalsumą, nuostabą kelianti aplinka, akcentuojanti patį kūrybos procesą. Vaikai patiria kūrybos laisvę, džiaugsmą ir pasididžiavimą įveikus kūrybinius iššūkius. Aplinkų estetika ir įvairovė skatina tyrinėti raiškos galimybes, išbandyti alternatyvius būdus, improvizuoti, kurti ir perkurti.

2.Pav. Programos konceptualus modelis

Šis modelis rodo, kaip kryptingai ir sistemiškai yra kuriamas ir įgyvendinamas ugdymo(si) turinys. Konceptualus modelis atlieka jungiamąją funkciją – jis įprasmina

programos nuostatas, padeda pedagogui planuoti ugdymą, reflektuoti veiklą, vertinti pažangą bei kurti prasmingą, į vaiką orientuotą ugdymo(si) aplinką.

Programos turinys orientuotas į ankstyvojo ir ikimokyklinio amžiaus vaiko poreikius, interesus, saviraiškos ir savireguliacijos galimybes bei augimą, remiantis visuminio ugdymosi, žaismės, patirtinio mokymosi, universalaus dizaino mokymuisi, įtraukties ir vaiko savivaldaus ugdymosi principais. Turinyje išryškinamas integralus požiūris į vaiką kaip aktyvų mokymosi dalyvį, kuriam sudaromos sąlygos tyrinėti, kurti, reflektuoti ir augti pagal individualius gebėjimus ir poreikius. Ugdymo(si) turinys grindžiamas šiuolaikinėmis vaiko raidos teorijomis bei mokslo įrodymais grįsta pedagogine praktika. Jame atsispindi mokyklos susitarimai dėl vertybių, pedagoginių strategijų ir metodų, kurių pagrindu kuriama ugdymo(si) aplinka, skatinanti kiekvieno vaiko pažinimą, įtrauktį, socialinę-emocinę gerovę, savivaldumą ir mokėjimą mokytis.

Programos turinys įgyvendinamas apimant penkias, vaiko raidą skatinančias visuminio ikimokyklinio ugdymo(si) sritis. Visuminio ugdymo(si) tikslas – užtikrinti darnų emocinį, socialinį, fizinį, pažinimo, kalbos ir kūrybos gebėjimų augimą, integruojant ugdymo turinį ir kuriant prasmingas sąsajas tarp ugdymo(si) sričių bei veiklų.

Siekiant ugdymo dermės ir tęstinumo, ugdymo turinys ir metodai koreguojami atsižvelgiant į vaikų pažangą, stebėjimus, interesus, metų laikų kaitą, tradicijas, šeimos įsitraukimą, taip pat taikant tyrimais grįstą praktiką. Visos ugdymo veiklos yra orientuotos į vaikų asmeninę pažangą, o sėkmė vertinama ne pagal standartizuotus pasiekimus, bet pagal vaiko individualią raidą ir gebėjimų raišką.

Mokytojas veikia kaip ugdymo proceso tyrėjas: stebi, reflektuoja ir analizuoja ugdymo veiklas, vaikų reakcijas, siūlo pastolius, padedančius vaikui sėkmingai įsitraukti į veiklą, ją plėtoti ir siekti asmeninės pažangos. Vaikai aktyviai įtraukiami į ugdymo planavimą, sprendimų priėmimą, ugdymo turinio kūrimą bei refleksiją, todėl jų balsas yra svarbi ugdymo proceso dalis.

Programos turinys sudaro prielaidas:

- Įgyvendinti įtraukųjį ugdymą, taikant universalų dizaino mokymuisi prieigą.
- Skatinti vaikų savivaldumą, tyrinėjimo ir kūrybiškumo gebėjimus.
- Puoselėti vaikų pasitikėjimą savimi, pagarbius santykius su kitais ir aplinka.
- Kurti ugdymo(si) kontekstus, atitinkančius vaikų poreikius, patirtis ir interesus.
- Užtikrinti visuminio ugdymo(si) įgyvendinimą per integruotas veiklas, orientuotas į penkias ugdymo(si) sritis.
- Palaikyti partnerystę su šeima ir kitais bendruomenės nariais.

- Garantuoti refleksyvią, tyrimais grįstą, vaikų pažangą paremtą ugdymo praktiką.

Programos turinį sudaro dvi dalys pagal vaikų amžių:

- nuo 2 m. iki 3 m. ankstyvasis amžius - „Gudručiukas“,
- nuo 3 m. iki 6 m. ikimokyklinis amžius - „Gudruolis“.

Tai leidžia visapusiškai auginti kiekvieno vaiko potencialą ir užtikrinti sklandų perėjimą tarp ankstyvojo ir ikimokyklinio ugdymo etapų (žiūrėti prieigą: https://docs.google.com/document/d/1E6Fw7WQVH7OUtSKEBh61A4XIsVguHPC2eXC_4eCzjR0/edit?usp=sharing).

Siekiant įgyvendinti visuminį ugdymą, ugdymo(si) turinys apima penkias tarpusavyje susijusias ugdymosi sritis. Jose integraliai ugdomi vaikų gebėjimai, o per visas veiklas natūraliai persipina tokios esminės sritys kaip mokėjimas mokytis, tyrinėjimas, kūrybiškumas ir problemų sprendimas. Visose penkiose ugdymo(si) srityse – „Mūsų sveikata ir gerovė“, „Aš ir bendruomenė“, „Tyrinėju ir pažįstu pasaulį“, „Aš kalbų pasaulyje“, „Kuriu ir išreiškiu“ – atsispindi vaikų veikla, kuri organiškai persipina per žaidimą, tyrinėjimą, patirtinį pažinimą, bendradarbiavimą ir kūrybą. Toks ugdymas užtikrina visuminį požiūrį į vaiko raidą bei leidžia augti visose šiose ugdymo(si) srityse:

1. UGDYMO SI SRITIS „MŪSŲ SVEIKATA IR GEROVĖ“:

➤ *Pasiekimų sritis „KASDIENIO GYVENIMO ĮGŪDŽIAI“*

Vertybinių nuostatų. Domisi, kas padeda augti sveikam ir saugiam.

Esminis gebėjimas. Esant galimybei, renkasi sveikatai palankų maistą, savarankiškai pavalgo, pasirūpina savo kūno švara, prisideda prie aplinkos tvarkos palaikymo, rodo pradinius saugaus elgesio mokykloje įpročius, pasako kelias mintis, kaip saugiai elgtis gatvėje, buityje, gamtoje ir su nepažįstamais žmonėmis.

Pasiekimų srities dėmenys:

- vaiko asmeniniai valgymo ir mitybos įgūdžiai,
- kūno švaros ir aplinkos tvarkos palaikymo įgūdžiai,
- saugaus elgesio įpročiai.

➤ *Pasiekimų sritis „FIZINIS AKTYVUMAS“*

Vertybinių nuostatų. Noriai, džiaugsmingai juda, mėgsta judrią veiklą ir žaidimus.

Esminis gebėjimas. Tiksliai ir koordinuotai šliaužia, ropoja, eina, bėga, lipa, išlaiko pusiausvyrą judėdamas, meta, gaudo ir spiria kamuolį, spontaniškai ir tikslingai atlieka kasdienes veiksmus, kuriems būtina akių ir rankos koordinacija bei išlavėjusi

smulkioji motorika, derina judesius poroje, grupėje šokdamas ar žaisdamas.

Pasiekimų srities dėmenys:

- stambiosios motorikos įgūdžiai ir fizinės vaiko savybės,
- smulkiosios motorikos įgūdžiai, rankų ir akių koordinacija.

➤ ***Pasiekimų sritis „SAVIREGULIACIJA IR SAVIKONTROLĖ“***

Vertybinė nuostata. Nusiteikęs valdyti dėmesį, emocijų raišką ir elgesį.

Esminis gebėjimas. Sutelkia dėmesį ir pastangas veiklai, dažniausiai laikosi tvarkos ir susitarimų, bendraudamas su kitais elgiasi mandagiai, stengiasi kontroliuoti savo žodžius ir veiksmus, įsiaudrinęs geba nusiraminti.

Pasiekimų srities dėmenys:

- gebėjimas nusiraminti, atsipalaiduoti,
- savo dėmesio, jausmų raiškos ir elgesio valdymas,
- gebėjimas laikytis susitarimų, taisyklių.

2. UGDYMO SI SRITIS „AŠ IR BENDRUOMENĖ“:

➤ ***Pasiekimų sritis „SAVIVOKA IR SAVIGARBA“***

Vertybinė nuostata. Pasitiki savimi ir savo gebėjimais, gerbia save ir kitus.

Esminis gebėjimas. Pažįsta savo kūną, pasako, kad yra berniukas (mergaitė), supranta savo augimą ir gebėjimų tobulėjimą, prisistato kitam, komentuoja, kuo domisi, kas patinka (nepatinka), supranta ir gina savo bei kitų teises būti ir žaisti kartu, priskiria save savo šeimai, grupei, mokyklos bendruomenei, žino savo tautybę, tėvynę.

Pasiekimų srities dėmenys:

- savo kūno pažinimas,
- asmeninio tapatumo jausmas ir teigiamas savęs vertinimas,
- bendrystės su šeima ir grupe jausmas,
- kalbinio, tautinio ir pilietinio tapatumo jausmas.

➤ ***Pasiekimų sritis „SANTYKIAI SU SUAUGUSIAIS IR BENDRAAMŽIAIS“***

Vertybinė nuostata. Nusiteikęs geranoriškai bendrauti ir bendradarbiauti su suaugusiais ir bendraamžiais.

Esminis gebėjimas. Pasitiki mokytojais, juos gerbia, ramiai jaučiasi su jais kasdienėje ir neįprastoje aplinkoje, iš jų mokosi, drąsiai dalinasi savo mintimis, žino, kaip elgtis su nepažįstamais suaugusiais. Geranoriškai elgiasi su bendraamžiais, natūraliai priima kitų skirtumus, draugauja bent su vienu vaiku, supranta savo žodžių ir

veiksmų pasekmes sau ir kitiems.

Pasiekimų srities dėmenys:

- gebėjimas užmegzti geranoriškus santykius su suaugusiais ir kitais vaikais,
- gebėjimas bendrauti, mokymasis bendradarbiauti,
- gebėjimas atpažinti ir pripažinti savo ir kitų panašumus ir skirtumus,
- gebėjimas prisidėti prie grupės gerovės kūrimo.

➤ ***Pasiekimų sritis „EMOCIJŲ SUVOKIMAS IR RAIŠKA“***

Vertybinė nuostata. Domisi savo ir kitų emocijomis ir jausmais.

Esminis gebėjimas. Atpažįsta, įvardija, aptaria savo ir kitų emocijas ar jausmus, jų priežastis, įprastose ramiose situacijose emocijas ir jausmus išreiškia tinkamais, kitiems priimtinais būdais, žodžiais ir elgesiu atliepia kito jausmus.

Pasiekimų srities dėmenys:

- savo jausmų raiška, suvokimas ir pavadinimas,
- kitų žmonių jausmų atpažinimas ir tinkamas reagavimas į juos,
- savo ir kitų žmonių jausmų apmąstymas.

3. UGDYMOŠI SRITIS „TYRINĖJU IR PAŽISTU PASAULI“:

➤ ***Pasiekimų sritis „APLINKOS PAŽINIMAS“***

Vertybinė nuostata. Nori pažinti bei suprasti save ir aplinkinį pasaulį, džiaugiasi sužinojęs ką nors nauja.

Esminis gebėjimas. Pažįsta jam suprantamus socialinius, kultūrinius ir gamtos objektus bei reiškinius, juos įvardija ir apibūdina, žinojimą pritaikydamas žaidimuose ir kitose veiklose.

Pasiekimų srities dėmenys:

- gebėjimas pažinti socialinę ir kultūrinę aplinką,
- gebėjimas pažinti gamtinę aplinką,
- pagarbus santykis su gyvybe ir aplinka.

➤ ***Pasiekimų sritis „MATEMATINIS MĄSTYMAS“***

Vertybinė nuostata. Nusiteikęs pažinti pasaulį jam suprantamais matematiniais būdais.

Esminis gebėjimas. Atranda skaičių ir figūrų pasaulį, plėtoja supratimą ir kalbą apie skaičiavimo ir matavimo būdus, jų taikymą aplinkai pažinti, problemoms spręsti,

geba išreikšti pastebėjimus apie objektų kiekį, formą, dydį, sekas, vietą ir judėjimo kryptį.

Pasiekimų srities dėmenys:

- skaičiaus pajauta, samprotavimai apie kiekį ir duomenis,
- mato pajauta ir išmatuojamų dydžių palyginimas,
- geometrinių modelių pažinimas.

➤ ***Pasiekimų sritis „SKAITMENINIS SUMANUMAS“***

Vertybinė nuostata. Nusiteikęs pažinti, išbandyti ir saugiai naudoti aplinkoje esančias skaitmenines technologijas.

Esminis gebėjimas. Geba pažinti ir naudoti lengvai valdomas skaitmenines priemones, kurti elementarų skaitmeninį turinį, sudaryti kelių vienas po kito einančių veiksmų programas.

Pasiekimų srities dėmenys:

- gebėjimas tikslingai naudoti skaitmenines priemones,
- elementaraus skaitmeninio turinio kūrimas,
- veiksmų sekų naudojimas problemoms spręsti,
- saugus naudojimasis išmaniaisiais įrenginiais.

4. UGDYMO SI SRITIS „AŠ KALBŲ PASAULYJE“:

➤ ***Pasiekimų sritis „KALBŲ SUPRATIMAS“***

Vertybinė nuostata. Domisi žodiniais ir nežodiniais komunikavimo būdais, yra nusiteikęs išklausyti ir suprasti kitą.

Esminis gebėjimas. Klausosi ir supranta kitų kalbėjimą, įvairiomis formomis, būdais ir priemonėmis perteikiamas prasmės, amžių atitinkančius įvairaus pobūdžio tekstus.

Pasiekimų srities dėmenys:

- gebėjimas klausytis ir suprasti kitų kalbėjimą, reaguoti į neverbalinę raišką;
- gebėjimas suprasti įvairiomis formomis (simboline, garsine, grafine, vaizdine, žodine) perteikiamas prasmės,
- domėjimasis tekstu, raidėmis ir simboliais,
- gebėjimas suprasti amžių atitinkančius meninius ir informacinius tekstus.

➤ ***Pasiekimų sritis „KALBINĖ RAIŠKA“***

Vertybinė nuostata. Nusiteikęs kalba ir kitomis komunikavimo priemonėmis

bendrauti su kitais, išreikšti savo patirtį, jausmus, mintis ir emocijas.

Esminis gebėjimas. Naudodamas žodines ir nežodines raiškos priemones, dalinasi savo patirtimi, jausmais, mintimis, įsitraukia į pokalbį ir jį plėtoja, pasakoja, atpasakoja ir kuria paprastas istorijas, kopijuoja aplinkoje matomus žodžius, parašo savo vardą.

Pasiekimų srities dėmenys:

- gebėjimas išreikšti patirtį, jausmus ir mintis, įsitraukti ir plėtoti pokalbį,
- gebėjimas pasakoti, atpasakoti, apibūdinti, kurti, aiškinti taikant nežodines ir žodines raiškos priemones,
- gebėjimas komunikuoti paprastomis rašytinės raiškos formomis.

5. UGDYMO SI SRITIS „KURIU IR IŠREIŠKIU“:

➤ Pasiekimų sritis „MENINĖ RAIŠKA“

Vertybinė nuostata. Domisi menų kalbomis, jaučia meninės raiškos džiaugsmą.

Esminis gebėjimas. Pagal savo išgales tyrinėja menų kalbas, spontaniškai ir tikslingai išreiškia emocijas, išpūdžius, mintis, idėjas jau įvaldytomis meninės raiškos priemonėmis, atpažįsta savo meninius pomėgius, vartoja paprasčiausias jam žinomas ir suprantamas menines sąvokas savo patirčiai išreikšti.

Pasiekimų srities dėmenys:

- tyrinėjimas ir eksperimentavimas, pasitelkiant įvairias menines priemones ir formas,
- raiška skirtingomis meninėmis priemonėmis ir būdais,
- menų kalbų vertingumo supratimas, jų aptarimas ir pasirinkimas.

➤ Pasiekimų sritis „GEBĖJIMAS ŽAISTI“

Vertybinė nuostata. Nusiteikęs kartu su kitais vaikais plėtoti žaidimus, išreiškdamas ir gilindamas juose supratimą apie pasaulį.

Esminis gebėjimas. Individualiai ir drauge su kitais žaidžia ir pats kuria įvairius žaidimus: režisūrinius, vaidmenų ir žaidimus su taisyklėmis, moka laikytis skirtingų žaidimų taisyklių.

Pasiekimų srities dėmenys:

- gebėjimas koordinuoti žaidimo veiksmus su kitais žaidėjais,
- gebėjimas įvaldyti ir organizuoti žaidimo erdvę,
- gebėjimas kurti žaidimo siužetą,
- gebėjimas žaidime laikytis prisiimto vaidmens.

➤ **Pasiekimų sritis „ESTETINIS SUVOKIMAS“**

Vertybinių nuostatų. Domisi, gėrįsi, grožisi gamtine ir kultūrine aplinka.

Esminis gebėjimas. Atpažįsta įvairius gamtinės ir kultūrinės aplinkos reiškinius, reaguoja į juos, jaučia, suvokia ir, remdamasis savo supratimu, aptaria estetinius jų ypatumus, dalinasi asmeninėmis estetinėmis patirtimis, džiaugiasi savo ir kitų kūryba.

Pasiekimų srities dėmenys:

- nusiteikimas estetiškai patirti ir džiaugsmui,
- aplinkos, žmonių santykių, meno, savo ir kitų kūrybos grožio pajauta ir jautrumas kūrybos įvairovei,
- jutiminių ir emocinių grožio išgyvenimų prisiminimas, apmąstymas ir dalinimasis su kitais.

Siekiant integralaus ugdymo, per visas ugdymo(si) sritis kryptingai ugdomos ir stiprinamos prigimtinių vaiko galios ir gebėjimai. Ikimokyklinis ugdymas yra orientuotas į svarbiausią pasiekimą – vaiko galių (gebėjimų) ugdymą įvairiose ugdymo(si) srityse, natūraliai skatinant vaiko asmenybės brandą:

- **Pažinimo galios.** Skatinant smalsumą, tyrinėjimą, problemų sprendimą ir kritinį mąstymą.
- **Kūrybiškumo galios.** Puoselėjant originalumą, idėjų generavimą, išbandymą ir įvairias raiškos formas.
- **Socialinės ir emocinės galios.** Ugdant bendradarbiavimą, bendravimo įgūdžius, emocijų atpažinimą ir valdymą, empatiją.
- **Savivaldos galios.** Stiprinant vaiko savarankiškumą, iniciatyvumą ir gebėjimą priimti sprendimus, „mokėti mokytis“.

Šios vaiko galios ne tik papildo kiekvieną ugdymo(si) sritį, bet ir sudaro jungiamąjį pagrindą tarp jų, padėdamos vaikams sisteminti patirtis, augti kaip savarankiškomis, kūrybingoms ir mąstančioms asmenybėms, atsižvelgiant į jų individualius mokymosi ypatumus ir prigimtines galias.

Programoje pateiktos metinės ugdomosios veiklos temos, taikant „Mąstymo mokyklos“ metodo priemones (žiūrėti prieigą: https://docs.google.com/document/d/1BcLYV-ql_wx2N8b4Mhxmc7S-NMx1cmH7/edit).

Ugdomosios veiklos temos nėra griežtai fiksuotos. Mokytojas lanksčiai adaptuoja ugdymo turinį, pasirinkdamas sau priimtinas ugdymo strategijas, atsižvelgdamas į vaikų

išsakytas idėjas, šeimų pasiūlymus, metų laikų kaitą, tradicijas ir šventes bei kitus situacinius įvykius. Didelė svarba teikiama spontaniškam ugdymui: mokytojas geba kūrybiškai reaguoti į netikėtai kilusią vaiko iniciatyvą, klausimą ar problemą, kurioje slypi didelė ugdymo(si) vertė. Tai užtikrina, kad mokymosi procesas yra prasmingas, dinamiškas ir visapusiškai atliepia vaiko poreikius.

Tokios situacijos yra pripažįstamos vertingomis, o vaiko iniciatyva – lygiavertė planuotai veiklai. Į ugdymą įtraukiami specialistai, kurie padeda praturtinti turinį ir sudaryti sąlygas visapusiškam ugdymui(si). Ugdymo planai ir veiksenos lieka atviri pokyčiams, papildymams, interpretacijoms, o jų lankstumas leidžia reaguoti „čia ir dabar“.

Ugdymo(si) metodai. Ugdymo(si) procesas grindžiamas aktyviais, vaikui prasmingais ir motyvuojančiais metodais, kurie skatina savarankišką tyrinėjimą, kūrybinę raišką, bendravimą ir bendradarbiavimą. Mokytojai taiko metodus, leidžiančius vaikui rinktis, išbandyti, spręsti, reflektuoti, klysti ir bandyti iš naujo. Vaiko iniciatyva vertinama kaip vertinga ugdymosi proceso dalis, o žaidimas išlieka pagrindine ugdymosi forma. Metodų įvairovė užtikrina ugdymo(si) diferencijavimą, leidžia atliepti skirtingus vaikų poreikius, interesus ir gebėjimus. Organizuojamos individualios, porinės, grupinės veiklos, o mokymosi būdai pasirenkami taip, kad būtų palaikoma vaikų motyvacija, įsitraukimas ir teigiamas emocinis fonas. Naudojami **metodai**:

- **Stebėjimas:** padeda vaikui suvokti pasaulio dėsnius, ryšius tarp reiškinių, ugdo gebėjimą susitelkti ir analizuoti.
- **Pokalbiai ir diskusijos** – skatina vaikų kalbinius gebėjimus, saviraišką, mąstymo gilinimą ir nuomonės formavimą.
- **Tyrinėjimas ir eksperimentavimas** – suteikia vaikui galimybę patiems išbandyti ir atrasti, stiprina pažintinius ir problemų sprendimo įgūdžius.
- **Projektinė veikla** – ugdo gebėjimą planuoti, bendradarbiauti, apibendrinti informaciją ir ją pristatyti.
- **Minčių lietus** – lavina kūrybinį mąstymą, vaizduotę, skatina drąsiai siūlyti idėjas.
- **Išvykos, pažintinės ekskursijos** – plečia akiratį, stiprina žinias apie aplinką, skatina socialinių įgūdžių augimą.
- **Relaksacija** – padeda vaikui atsipalaiduoti, keisti veiklos ritmą, palaikyti emocinę pusiausvyrą.
- **Refleksija** – ugdo gebėjimą apmąstyti savo veiklą, vertinti patirtį, dalintis įžvalgomis su kitais.

- **Veiklos modeliavimas pavyzdžiu** – padeda vaikams mokytis per stebėjimą ir mėgdžiojimą.
- **Bendradarbiavimas** – stiprina socialinius ryšius, padeda kurti bendrą tikslą turinčią veiklą.
- **Kūrybinė sąveika** – skatina vaikus kurti, ieškoti naujų sprendimų, dalintis savo kūrybinėmis idėjomis.

Metodų pasirinkimas grindžiamas reflektuotu mokytojo sprendimu, atsižvelgiant į konkrečią ugdymo situaciją, vaikų amžių, brandą ir grupės dinamiką.

Ugdymo(si) aplinka, priemonės. Ugdymo(si) aplinka mokykloje kuriama kaip dinamiška, vaikų poreikius ir interesus atliepianti, estetiškai patraukli ir saugi erdvė, kurioje kiekvienas vaikas gali tyrinėti, kurti, žaisti ir ugdytis. Ji organizuojama taip, kad skatintų vaikų savarankiškumą, pasirinkimo laisvę, emocinę gerovę bei įtraukųjį dalyvavimą. Pavyzdžiui, kuriamos įvairios funkcinės zonos: tyrinėjimo laboratorija su natūraliomis medžiagomis (pvz., akmenimis, medžio šakelėmis, smėliu ir kt.), kūrybos dirbtuvės su įvairiomis meninės raiškos priemonėmis (pvz., molis, skirtingų faktūrų popierius, siūlai ir kt.), ramūs kampeliai skaitymui ar poilsiui, aktyvių judesio žaidimų erdvės, kurios lengvai transformuojamos pagal vaikų poreikius. Aplinkoje gausu natūralių, autentiškų ir sensorinę patirtį skatinančių medžiagų, kurios žadina vaizduotę ir skatina savarankišką veiklą.

Aplinkos organizavimas grindžiamas universalaus dizaino mokymuisi principais, todėl kiekvienam vaikui – nepriklausomai nuo gebėjimų, kalbos, socialinės ir kultūrinės patirties – sudaromos galimybės aktyviai dalyvauti ugdymo procese. Aplinka pritaikoma įvairių poreikių vaikams, siekiant, kad visi jaustųsi įtraukti, saugūs, vertinami ir galintys patirti sėkmę. Mokykloje tai pasiekama, pavyzdžiui, užtikrinant fizinį prieinamumą visiems vaikams (pvz., pakankamai erdvės judėjimui, prieinami žaislai ir priemonės), naudojant vizualinės komunikacijos priemones (piktogramas, nuotraukas ir kt.), organizuojant zonas su skirtingo sudėtingumo medžiagomis ir priemonėmis. Taip pat nuolat atnaujinamos priemonės, kurios padeda vaikams su skirtingais mokymosi stiliais ir specialiaisiais ugdymosi poreikiais, pvz., taktilinės knygos, garso įrašai, adaptuoti žaidimai ar įvairios sėdėjimo pozicijos (kėdutės, pagalvėlės, sėdmaišiai ir kt.).

Ugdymosi aplinkose atsispindi vaikų gyvenimo aktualijos, metų laikai, šventės, tradicijos. Kuriamos erdvės, kurios skatina kūrybiškumą, saviraišką, bendradarbiavimą, kūno judesių lavinimą, eksperimentavimą, meninę raišką bei emocinį stabilumą. Aplinka nuolat

kinta pagal vaikų pasiūlymus, tyrinėjimo poreikius ar ugdomąsias temas – vaikai kviečiami būti aktyviais jos kūrėjais.

Vidinės ir išorinės aplinkos (lauko erdvės) papildo viena kitą, skatinamos veiklos gamtoje, aplinkoje už mokyklos ribų – parkuose, muziejuose, bendruomenės vietose. Lauko aplinkoje užtikrinamas fizinis aktyvumas, sensoriniai potyriai, žaidimai ir atradimai, kurie yra svarbūs kiekvieno vaiko raidai. Mokytojai, planuodami veiklas, atsižvelgia į tai, kad:

- aplinka būtų pritaikyta vaikų individualiems gebėjimams ir interesams,
- siūlomos priemonės būtų įvairiapusės, atviros naudojimui skirtingais būdais,
- ugdytiniais sudaroma galimybė laisvai rinktis priemones ir veiklos partnerius,
- edukacinė aplinka skatintų vaikų mąstymą, tyrinėjimą, kūrybiškumą ir problemų sprendimą,
- aplinkos kūrimo procese įtraukiama visa bendruomenė: vaikai, mokytojai, šeimos nariai.

Aplinkos dizainas grindžiamas ugdytinių stebėjimais – remiantis jų elgsena, poreikiais ir iniciatyvomis, aplinka koreguojama, praturtinama ar perkonstruojama. Tai leidžia užtikrinti, kad ugdymo(si) aplinka liktų aktuali, motyvuojanti, padedanti kiekvienam vaikui patirti atradimų džiaugsmą bei augimą. Ugdymo(si) aplinka ne tik sudaro sąlygas veikti, bet ir tampa pačiu mokymosi šaltiniu, įgalinančiu vaiką visapusiškai patirti, pažinti ir augti.

Bendradarbiavimas su šeima. Bendradarbiavimas su šeima yra laikomas vienu iš esminių kokybiško ugdymo(si) proceso komponentų, nes jis padeda kurti vaikui saugią, nuoseklią ir palaikančią aplinką. Tėvai (globėjai) yra pripažįstami kaip visaverčiai ugdymo partneriai, todėl jų aktyvus įsitraukimas į ugdymo procesą yra planuojamas, kryptingas ir nuolat stiprinamas.

Mokytojai aktyviai palaiko ryšį su šeimomis, dalijasi informacija apie vaiko pažangą, stebėjimų rezultatus, ugdymo tikslus, siekiamus gebėjimus. Svarbu, kad tėvai būtų supažindinti su programos turiniu, vertybėmis, veiklomis bei ugdymo(si) metodais. Reguliarus grįžtamasis ryšys padeda kurti pasitikėjimu grįstą bendradarbiavimą, stiprina tėvų įsitraukimą ir motyvaciją dalyvauti mokyklos gyvenime. Šeimos kviečiamos dalyvauti edukacinėse veiklose, projektinėse iniciatyvose, šventėse, kūrybinėse dirbtuvėse, savanoriškoje veikloje, taip pat siūlyti idėjas ugdymo turinio papildymui. Bendradarbiavimas grindžiamas pagarba, empatija, atviru bendravimu, vaikų interesų ir poreikių pirmumu.

Tėvų ir mokytojų dialogas padeda aptarti vaiko ugdymosi pažangą, sprendimų priėmimo būdus, ugdymo(si) tikslų įgyvendinimo strategijas. Esant poreikiui, bendradarbiaujama su švietimo pagalbos specialistais, kurie kartu su šeima ir mokytojais ieško

tinkamiausių sprendimų, užtikrinančių vaiko gerovę ir įtrauktį. Bendradarbiavimas su šeima taip pat apima:

- individualius pokalbius apie vaiko raidą ir poreikius,
- periodinius susitikimus, konsultacijas,
- informavimą raštu (el . dienyne, naujienlaiškiuose, plakatuose),
- įtraukimą į bendruomenės veiklas ir sprendimų priėmimą.

Toks partnerystės modelis skatina abipusį pasitikėjimą ir dalijimąsi atsakomybe, padeda kurti aplinką, kurioje kiekvienas vaikas jaučiasi svarbus, vertinamas ir girdimas tiek namuose, tiek mokykloje.

Parama vaikų ugdymui(si), mokytojams ir šeimoms. Parama vaikų ugdymui(si), mokytojams ir šeimoms mokykloje grindžiama bendradarbiavimo, ankstyvosios intervencijos ir į vaiko poreikius orientuoto ugdymo principais. Pagrindinis tikslas – užtikrinti, kad kiekvienas vaikas galėtų visavertiškai dalyvauti ugdymo procese, jaustųsi saugus, suprastas, palaikomas bei turėtų galimybę augti pagal savo individualius gebėjimus.

Švietimo pagalba organizuojama kompleksiskai – glaudžiai bendradarbiaujant mokytojams, švietimo pagalbos specialistams (logopedui, psichologui, specialiajam pedagogui, socialiniam pedagogui), mokyklos administracijai, Vaiko gerovės komisijai bei šeimai. Toks komandinis darbas padeda laiku identifikuoti vaiko ugdymosi sunkumus, elgesio ar emocinius iššūkius ir taikyti tinkamas pagalbos strategijas.

Švietimo pagalbos specialistų pagalba vaikams orientuojama į fizinių funkcijų lavinimą, pažinimo bei mąstymo operacijų ir kalbos vystymą, jeigu vaikai patiria savitų ugdymosi sunkumų arba jų raida neatitinka amžiaus. Mokyklos švietimo pagalbos specialistai teikia rekomendacijas mokytojams ir tėvams (globėjams) apie vaiko ugdymosi galimybes bei pagalbos teikimo būdus. Pedagoginei psichologinei tarnybai rekomendavus, sudaromas individualus švietimo pagalbos planas, vaikui pritaikomas ugdymo turinys.

Mokytojai, bendradarbiaudami su specialistais, aptaria vaikų individualius poreikius, kuria pritaikytą ugdymosi turinį, pritaiko aplinką ir metodus, kad būtų užtikrintas įtraukumas ir ugdymosi prieinamumas visiems vaikams. Taip pat mokykloje mokytojai gauna profesinę paramą planuojant ugdymo veiklas, reflektuojant procesą bei vertinant vaiko pažangą, dalyvaudami reguliariuose metodiniuose pasitarimuose, individualiose konsultacijose su švietimo pagalbos specialistais ir vidaus kvalifikacijos tobulinimo renginiuose.

Svarbus dėmuo yra išankstinis veiklos planavimas: mokytojai veikia iš anksto numatydami galimas kliūti konkreitiems vaikams dalyvauti bendrai planuojamoje veikloje ir kliūčių prevencijai iš anksto parinkdami vaikų ugdymosi poreikius atitinkančias priemones ir

būdus, kad būtų pašalinta atskirties tikimybė. Tai padeda vaikams lengviau įsitraukti į veiklas, bendrauti, bendradarbiauti, įgyti naujų įgūdžių ir patirti sėkmę. Šią paramą nuolat teikia ir koordinuoja ugdymo komanda, apimanti:

- individualius pagalbos planus vaikams su specialiaisiais ugdymosi poreikiais,
- metodinę ir emocinę pagalbą mokytojams,
- bendras refleksijas ir veiklos aptarimus komandoje,
- konsultacijas tėvams vaikų ugdymosi klausimais,
- mokymus ir informacinius renginius šeimoms ir darbuotojams.

Ši pagalbos sistema veikia kaip integralus ugdymo proceso elementas, nuosekliai įsiliejantis į kasdienes ugdymo(si) veiklas, o ne kaip atskira funkcija – pagalba teikiama ne tik iškilus sunkumams, bet ir kaip nuolatinė praktika, padedanti visiems vaikams augti ir tobulėti savo tempu.

Sprendžiant sudėtingus ugdymo(si) atvejus, plėtojant ugdytojų kompetencijas, aprūpinant mokyklos bendruomenę ir šeimas reikalingais ištekliais, mokykla inicijuoja bendradarbiavimą su išorinėmis vaikų ugdymo, švietimo pagalbos teikimo, išteklių institucijomis, centrais, nevyriausybinėmis organizacijomis. Mokykla taip pat tarpininkauja šeimoms ir kitoms institucijoms sprendžiant vaikų teisių, ugdymo ir pagalbos vaikams klausimus.

Tai kuria sąlygas visiems bendruomenės nariams jaustis vertingais, kompetentingais ir dalyvauti ugdymo(si) procese lygiomis teisėmis.

V. VAIKŲ UGDYMO(SI) PAŽANGA, UGDYMO SI TĖSTINUMAS

Vaiko ugdymo(si) pažangos stebėsenos principai. Sistemingas vaikų ugdymosi pažangos stebėjimas ir fiksavimas padeda siekti ugdymo(si) kokybės. Vaiko ugdymosi pažangos stebėseną – tai nuoseklus ir visapusiškas procesas, kurio metu fiksuojami kiekvieno vaiko unikalūs gebėjimai, kaupiami stebėjimų duomenys ir atsižvelgiama į paties vaiko aktyvumą ugdymosi procese. Remiantis surinkta informacija, siekiama:

- pažinti vaiką ir jo individualybę,
- išsiaiškinti kiekvieno vaiko poreikius (tame tarpe ir specialiuosius) bei galimybes,
- nustatyti pasiekimų lygį ir daromą pažangą,
- padėti vaikui pačiam susivokti, kas jam sekasi gerai ir kur reikia pagalbos,
- pamatyti ir apmąstyti savo darbo veiksmingumą,
- informuoti tėvus bei skatinti bendradarbiavimą dėl ugdymosi perspektyvų.

Ugdymo(si) pažangos stebėsenos komanda. Pagrindiniai vaiko ugdymosi pažangos stebėtojai yra grupių mokytojai. Procese aktyviai dalyvauja tėvai(globėjai), meninio ir fizinio ugdymo mokytojai bei patys vaikai.

Stebėsenos metodai. Ugdymo(si) pažangos stebėseną prasideda nuo pirminio vaiko pažinimo, kurio metu išsiaiškinami tėvų(globėjų) lūkesčiai bei jų nuomonė apie vaiko gebėjimus. Ši stebėseną vykdoma natūralioje aplinkoje – žaidimo, tyrinėjimo ir kasdienių veiklų metu – kad vaikas galėtų laisvai demonstruoti savo gebėjimus. Pagrindinis vaiko pažinimo būdas yra stebėjimas. Taip pat taikomi kiti metodai:

- Pokalbis su tėvais (globėjais): siekiant išsiaiškinti jų lūkesčius ir sužinoti nuomonę apie vaiko pasiekimus bei pažangą.
- Pokalbis su vaiku: siekiant išgirsti jo mintis, samprotavimus ir požiūrius apie savo veiklą.
- Kūrybinių darbų analizė: apžvelgiant piešinius, konstruktorius ir kitus saviraiškos pavyzdžius.
- Garso ir vaizdo įrašai: leidžiantys detaliai peržiūrėti ugdymosi akimirkas.

Vaiko savirefleksija ir pasiekimų aptarimas. Vaiko savirefleksija – tai svarbi ikimokyklinio ugdymo dalis, padedanti vaikams apmąstyti savo pažangą bei gebėjimus, o mokytojams – planuoti tolesnį individualizuotą ugdymą(si). Ugdytinio savirefleksijos tikslai:

- Savimonės stiprinimas - padėti vaikui atpažinti savo stipriąsias puses ir tobulintinas sritis.
- Motyvacijos ugdymas - paskatinti norą ugdytis bei siekti naujų iššūkių.
- Refleksijos gebėjimų formavimas - skatinti suprasti, ką jau žinau ir ko noriu išmokti.

„Mąstymo mokyklos“ įrankiai savirefleksijai. Atsižvelgdamas į vaiko gebėjimus, mokytojas ugdytinio savirefleksijai gali pasirinkti ir naudoti vieną iš „Mąstymo mokyklos“ įrankių, pavyzdžiui, „Apibrėžimo žemėlapi: „Kas aš?“ arba „Medžio žemėlapi: „Kas aš – ką moku, galiu ir ko noriu išmokti?“. Parinktas įrankis turi būti suprantamas, patogus vaikui ir skatinantis jo savarankišką refleksiją.

Pažangos fiksavimas ir komunikavimas su šeima. Gauta informacija kaupiama vaiko aplanke, rezultatai fiksuojami el. dienyne. Čia fiksuojami vaiko pasiekimai pagal gebėjimą naudoti „Mąstymo mokyklos“ priemones ir jo pasiekimai penkiose ugdymo(si) srityse – „Mūsų sveikata ir gerovė“, „Aš ir bendruomenė“, „Tyrinėju ir pažįstu pasaulį“, „Aš kalbų pasaulyje“, „Kuriu ir išreiškiu“. Ankstyvojo amžiaus vaikų grupėje mokytojai nuolat stebi ir fiksuoja vaikų ugdymo(si) pažangą, o jos apžvalga su tėvais (globėjais) atliekama iki gegužės mėnesio.

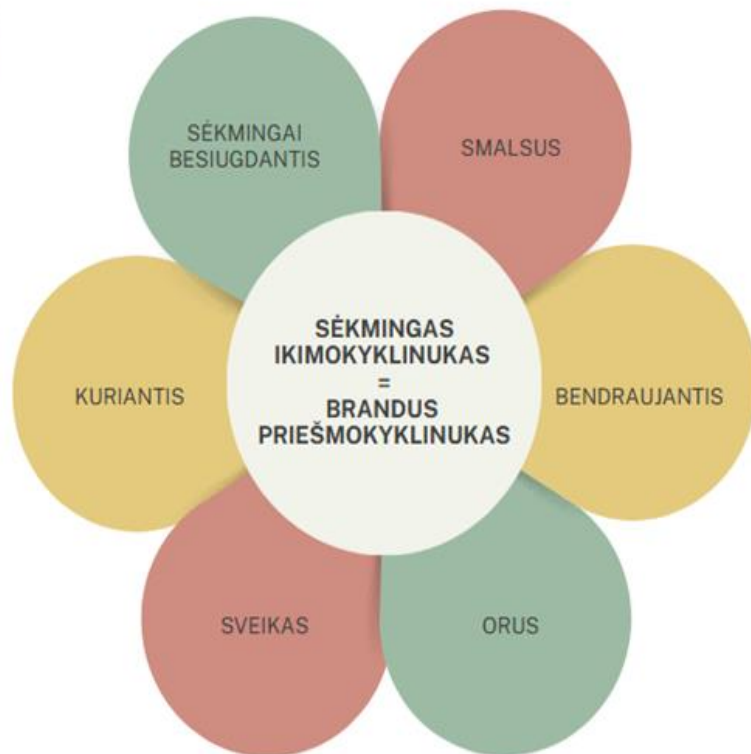
Vyresniųjų grupių vaikų ugdymosi pažanga stebima nuolat, o fiksuotų duomenų apžvalga su tėvais atliekama du kartus per metus (rudenį iki spalio mėn. ir pavasarį iki gegužės mėn.). Informacija apie vaiko pasiekimus pateikiama tėvams individualių pokalbių, konsultacijų metu ar kitu su jais sutartu būdu. Abipusė sąveika su šeima padeda dalytis informacija ir patirtimi apie vaiko ugdymąsi, daromą pažangą, tartis ir ieškoti sprendimų iškilusiems iššūkiams.

Duomenų konfidencialumas ir panaudojimas. Ugdymosi pažangos stebėsenos metu gauti duomenys yra konfidencialūs. Mokslo metų pabaigoje, remiantis surinktais duomenimis ir aptarus rezultatus su tėvais, mokytojai nusimato tolesnes ugdymo(si) gaires, rengia individualius planus bei nustato konkrečius tikslus, siekiant užtikrinti nuoseklų vaiko ugdymosi tęstinumą.

Ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo tęstinumas. Įgyvendinant programą, siekiama užtikrinti darnų perėjimą ir tęstinumą tarp ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo. Programoje iškelti tikslai, uždaviniai ir ugdymo sritys yra suderinti su numatytais priešmokyklinio ugdymo programoje. Ugdymosi tęstinumas užtikrinamas per ikimokyklinio ugdymo (IU) sričių ir priešmokyklinio ugdymo (PU) programos kompetencijų dermę:

- „Sveikas“ ir „Orus“ ugdymo(si) sritis „**Mūsų sveikata ir gerovė**“ - kasdienio gyvenimo įgūdžiai, savireguliacija ir savikontrolė.
- „Smalsus“ ir „Sėkmingai besimokantis“ ugdymo(si) sritis „**Tyrinėju ir pažįstu pasaulį**“ - tyrinėjimas, gilus mokymasis ir problemų sprendimas.
- „Bendraujantis“ ir „Orus“ ugdymo(si) sritis „**Aš ir bendruomenė**“ bei „**Aš kalbų pasaulyje**“ - savimonė, santykiai su kitais ir kalbinė raiška.
- „Kuriantis“ ugdymo(si) sritis „**Kuriu ir išreiškiu**“ - estetiškas suvokimas, meninė raiška ir gebėjimas žaisti.

Prielaidos sėkmingam ugdymo(si) tęstinumui priešmokyklinėje grupėje

2. pav. Ugdymo(si) tęstinumo siekis

Literatūros sąrašas

1. Lietuvos Respublikos Seimas. (1991). Lietuvos Respublikos švietimo įstatymas. <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.1480>
2. Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministras. (2015). Geros mokyklos koncepcija, patvirtinta 2015 m. gruodžio 21 d. įsakymu Nr. V-1308. <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/46675970a82611e59010bea026bdb259?jfwid>
3. Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerija. (2024). Priešmokyklinio ugdymo bendroji programa. <https://smsm.lrv.lt/lt/veiklos-sritys-1/smm-svietimas/svietimas-priesmokyklinis-ugdymas/priesmokyklinio-ugdymo-programa/>
4. Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministras. (2023, sausio 30 d.). Mokyklų, vykdančių ikimokyklinio ir (ar) priešmokyklinio ugdymo programas, veiklos kokybės įsivertinimo metodinės rekomendacijos (Įsakymas Nr. V-98). <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/>
5. Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministras. (2023, rugsėjo 4 d.). Ikimokyklinio ugdymo programos gairės (Įsakymas Nr. V-1142). <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/>
6. Nacionalinė švietimo agentūra. (2021). Žaismė ir atradimai. Rekomendacijos ikimokyklinio ugdymo pedagogui [Metodinės medžiagos rinkinys].
7. Nacionalinė švietimo agentūra. (2023). Ikimokyklinio amžiaus vaikų ugdymosi pasiekimų aprašas. <https://www.nsa.smm.lt/projektai/wp-content/uploads/2024/02/Ikimokyklinio-amziaus-vaiku-ugdymosi-pasiekimu-aprasas.pdf>
8. Nacionalinė švietimo agentūra. (n.d.). Ikimokyklinio ir (ar) priešmokyklinio ugdymo programas vykdančių mokyklų veiklos kokybės įsivertinimo metodika. <https://www.nsa.smm.lt/projektai/wp-content/uploads/2022/02/IPUMokyklu-veiklos-kokybes-isiwertinimo-metodika.pdf>
9. Thinking Matters. (n.d.). What is a Thinking School? <https://www.thinkingmatters.com/thinking-school-accreditation/what-is-a-thinking-school>
10. Tūkstantmečio mokyklos. (2023). Universalus dizaino mokymosi gairės: mokymosi kelias kiekvienam ir kiekvienai. <https://tukstantmeciomokyklos.lt/wp-content/uploads/2023/11/Universalaus-dizaino-mokymuisi-gaires.pdf>

11. Vilniaus lopšelis-darželis „Gudrutis“. (2017). Ikimokyklinio ugdymo programa.
<http://www.gudrutis.vilnius.lm.lt/>
12. Žukauskienė, R. (2002). Raidos psichologija. Vilnius: Margi raštai.

Išvados apie mokyklos veiklos kokybę

Mokyklos stiprieji veiklos kokybės rodikliai:

1. Vaikų psichologinis ir fizinis saugumas. Rodikliai: 1.1.1., 1.1.3. – 3 lygis.
2. Mokytojo sąveika su vaikais. Rodikliai: 1.2.1.–1.2.3. – 3 lygis.
3. Vaikų tarpusavio sąveika. Rodikliai: 1.3.1.–1.3.3. – 4 lygis.
4. Spontaniška vaiko inicijuota veikla. Rodikliai: 2.1.1., 2.1.2. – 3 lygis.
5. Grupėje palaikomas ir inicijuojamas dialogiškas bendradarbiavimas tarp vaikų ir suaugusiųjų. Rodiklis: 4.1.2. – 4 lygis.
6. Žaidimas. Rodiklis: (2.3.1. – 2.3.5. - 3 lygis).
7. Ugdymo strategijos, palaikančios žaidimą kaip pagrindinę vaiko veiklą. Rodikliai: 4.3.1.–4.3.4. – 3 lygis.
8. Ugdymo procese naudojamos inovatyvios ugdymo technologijos ir priemonės, įskaitant skaitmenines priemones. Rodikliai: 4.4.1.–4.4.3. – 3 lygis.
9. Pasiekimų vertinimas. Rodikliai: 5.1.1., 5.1.2. – 3 lygis.

Mokyklos tobulintini veiklos kokybės rodikliai

1. Pažintinė aplinka. Rodiklis: 3.3.1. – 2 lygis.
2. Ugdymo strategijos, skatinančios vaiko mokymosi procesą. Rodikliai: 4.2.1.–4.2.3. – 2 lygis.
3. Mokytojai įsivertinimo procese bendradarbiauja su švietimo pagalbos specialistais ir aptaria vaiko pažangą su tėvais. Rodikliai: 5.1.3., 5.1.4. – 2 lygis.
4. Informacija pateikiama laiku ir aiškiai tėvams bei suinteresuotiems asmenims. Rodiklis: 6.2.3. – 2 lygis.
5. Mokyklos savivalda. Rodikliai: 7.4.1.–7.4.3. – 2 lygis.